

עורך הכתוב: דוב איתן, הכתב הראשי: יהודה נבאי

השבועון המצויר לאינפורמציה

רחוב גליקסון 8, תל-אביב (ליר תיאטרון "אח"י") ת.ד. 186, מל. (ומני) 66785 מען למברקים: "עלמסטר" משרד המערכת בירושלים: רחוב דוד המלך (יוליאנו), פול משרד הסער.

העורך הראשי: אורי אבנרי, ראש המערכת: שלום כחן

עורך התבנית: דוש, הצלם הראשי: שאול גולרמן

עורכי מוריים: משחתפים קבועים: פרנצה גרובנר, רפצל היט, אוסקר טאובר, פליס סיארי, יצחק לבני, זבי שש.

ראש-משרד, ירושלים: דוד רובינר, ראש-משרד, חיפה: נתן ריבון

סופרי-חוק: מנסי נייטובס, נבריאן דנו, שמואל מירון.

תמוני: העולם חזק בעים, דומס ישראל, תל-אביב

היא, למען לא תפגע יעילותם.

אחרי שמנגנון החקירה יסיים את פעולתו, יש לקבוע בצורה אחראית ביותר את מידת אשמתו של האיש... פלילי, תהיה חובה למסור את הפרטים לי-מטרה. אולם, לדעתי, אין להסתפק במנגנון הכבד והמסורבל של החוק... צעירים רבים בארץ חולמים על מעשי אלימות. הפצצה גראית להם כפתרון יעיל גם לבעיית השחיתות. אינני גורם כן. ישנם אמצעים הרבה יותר חזקים, הרבה יותר חינוכיים, מאשר הפחד הגופני הגס. אני מתכוון למשהו שהייתי קורא לו "כפיה מוסרית". אם יעיל אדם שבועותו מעשים מסוימים לא יראה כפקח, אלא יהיה מנוהג על ידי החברה, נושא לבזו ולבחילת חבריו, הרי נוצר גורם בולם חזק מאד.

ישנן מאות דרכים בהן יכול ציבור מאורגן, מודרך על ידי קומץ אנשים בעלי הכרה, להפוך לחץ מוסרי זה לכלל נשק אדיר. הוא יכול להפוך חיי אדם מוחלט לגיהנום. הן לא יהיה זה רק כלל להענשה, כמעשה הן טרור. יהיה זה בראש וראשונה כלי לחינוך הציבור, לחינוך העבריים עצמם. אחרי הכל, האדם העושה מעשה שחיתות אינו אלא חולה הנגוע במחלת רוח. אין לשאוף לחסלו. המטרה צריכה להיות לרפא את מחלתו, שהיא מחלת החברה.

פעולה לפי קווים אלה יכולה להעשות רק בידי גוף מתנדבים בעלי רמה מוסרית גבוהה מאד, אנשים שידעו את חובת המשמעת וההתאפקות לא פתח מאשר את חובת ההליכה בראש.

צעירים רבים כתבו מכתבים למערכת זו, אחרי מאמרנו הגדול על איש-השנה שמוראק, תבעו שהעתון יטול את היומה לידיו. אולם אין זה תפקידו של עתון. תפקידו של עתון הוא רק לספק אינפורמציה, לחשוף את ה'אמת ולגלות את הרקע. הוא יכול לתת בידי איש-הפעולה את המצפן הדרוש לו להתמצא בשטח. אך המצפן אינו כלי-נשק.

עתון זה יעמוד תמיד לימינם של מתנדבים הנחלצים לטיהור האווירה. הוא יעזור לצעירים למצוא איש את רעהו בחזית זני פלוגת המיבצע (פל"ם), שהוקמה בשעתו על ידי חוגי הרעים כדי לפעול ברוח זו, יכולה להשמש גרעין לגוף מתנדבים כזה.

חוק המדינה נותן לכל אורח את זכות ההגנה-העצמית, כשהוא מותקף בידי פושע. הגינה השעה שהחברה כולה תשתמש ב'זכות ההגנה-העצמית' כדי לרפא את עצמה מחידקי הרקבון שפשטו בגופה.

אין בלבי ספק שאם מנגנון כזה ירכוש לעצמו אמון, יקבל מכול של אינפורמציה, הוא יהיה זקוק למתנדבים רבים, שיקבלו על עצמם את עבודת החקירה. השתייכותו של חוקרים אלה תצטרך להיות סודית אך

ה ש ע ר

יתכן וזו הפעם הראשונה שיהודית בן-אמוץ, הרקדנית הירושלמית הצעירה, נתקלה בשטן. אולם אין זו הפעם הראשונה שהיא נתקלה בהעולם הזה: היא כבר הופיעה פעם על עשור (העולם הזה 720).

אז היתה יהודית חילית בסגל ה'הדג', חלמה על קאריירה של ריקודים. העורך לא התייחס אל דבריה ברצינות רבה מדי: צעירות כה רבות חולמות כיום על קאריירה של ריקודים. אולם יהודית היתה עקשנית, השיגה תוך שנתים שני הישגים חשובים: היא מופיעה על הבמה, והיא נישאה לאיש. האיש הוא צעיר בשם ממה, שנחשב פעם למלך-היופי של פלוגת טועני-שמשתן (שם השתתף, בשעות הפנאי, בכמה עשרות פעולות).

צלם העולם הזה תפס את יהודית בן-אמוץ (יותר נכון, כהן) בשנית בהופיעה בבאלט של האופרטה הלנה היפה בתיאטרון המוזיקלי (ראו עמוד 16). היתה זאת נקודת השיא בהצגה מעשעת מאד, לפני אולם מלא צופים צוהלים. אולם, כשהיתה לפרים הצעיר הבחירה בין שלוש האלות. לא היה ברירה, אלא בחברתה, אינה וינבורן. אך נתכן כי ידע שיהודית נשואה. דוקא לבעל שהוא. לקנאתם של רבים, צעיר וחזק יותר מאשר מנלואס הזקן.

מכתבים

איש החודש ברנשטיין

אני מודה לכם על המאמר עלי. לא בתור תיקון, אך לשם אינפורמציה רצוני להודיע לכם שלא ראינו כנולה את הצינונות דבר, "אסטמי" אלא כפתרון הכרחי של "בעיית היהודים". לחלום של חברה "משויות" שתקום בארץ-ישראל, התנגדנו בכלתי ריאלי, וכבר אז הטלנו דגש חזק על הצד המעשי והמשקי של ההתיישבות, מפני שהי תהליך הקולוניאליזציה הררוש לשם הנשמת הצינונות הוא בעקרו תהליך כלכלי. ציוני הולנד אמנם היו נבדלים במובן זה מהרבה ציונים אחרים, כלליים ובלתי כלליים, אם גם לא מכולם. על כך יש אולי להוסיף הערה אישית. מקצועי בנולה ודאי הכרחי אותי להתעניין ב' עניני כלכלה וכסף ואף להתמחות בהם במידת כמה, אך נטייתי היו מופנות לנושאים שונים למדתי, ואינני מכחין את התענינותי מפלנתי כי מיוחד לבעיות כלכליות וכספיות מתוך הניסוח אישית ולא מפני שאנו נחשבים לייצג אינטרסים כלכליים, אלא מפני שבבעיות אלה ובפתורן הניכזו תלוי קיום המדינה ועתידה. גם לבעיות אחרות נודעת חשיבות גדולה. אך קודם כל צריך להעמיד את כלכלת המדינה על בסיס איתן ולהשחררה מהכרח של הצלות דחייחיות.

פרץ ברנשטיין, חבר הכנסת נשארתי נאמן להעולם הזה משך שנתיים וחצי וחיליתי שנינו לרמה של טובים. כתבת-השער על איש החודש ברנשטיין (העולם הזה 782) הוכיח חה שלא הייתי לשוא. טיים היה מתנאם בו. לראו אסטמן, ירושלים

זה השער להעולם הזה רשעים יבואו בו! על כתבה צבועה, מסלפת ומרנינה - הכו לרסן! אסתר גלין, חיפה

העולם הזה מזכיר לי שיר של היילי הכריזמה: "היום גם זו, מחר אחרת - העיקר שיש בחורו" היום אלון, מחר גם ברנשטיין, העיקר לדפוק את הממשלה הנבחרת של עם ישראל!

...כתבה שקולה, עדינה ובכל זאת חושפת את המציאות. פרץ ברנשטיין נתגלה לי כמנהיג נבון, נעים ודאי להערכה - אך לא כאלטרנטיבה לבי. נ"י.

נעמי גנוסר, חיפה

השבת אברה

כוכב הקש (ראה תמונה) הובא ממכסיקו ואבד

בטרמפ מהמתנה, ליד בית-אלפא. המוצא הישר מתבקש להחזירו ויבוא על שרר.

יהודה גלזר, חיפה

עם או בלי חובשת הכובע?

המשפט על הנוער

הכרזת המתייה אותי במיוחד כמשפט על הנוער (העולם הזה 782) הוא אי-רקיבית מסגנה סופית, ספקדיו מסויים וכולל. השופטים הסתפקו כשנר בת המשפטים לחיוב או לשלילה, מצאו את ה' נוער אשם ברוב המקרים, אבל לא בקעו לו כל דרך לתקן את המעוות, אלא השאירוהו באותו מצב כלפני המשפט... ונשאלת השאלה: מה היתה, אילו, מטרת המשפט הזה, היכן טמונה תכ' ליתו?

אברהם מרש, תל-אביב

לעורר את הנוער למחשבה עצמית על דרכו ואין לתקנה.

הייתי אחד מארבעת האלמים שישבו ארבע שנים במשפט ושעטו, למחרת השבת, על העת' שנת הדימים כדי לקרוא מה כתבו אל המאורע. מה רבה תדהמתו משלא מצאתי אף מילה אחת על מאורע מרכזי זה! אותם עתונים מקדישים עמודים משעממים לכל פטפוט של פקיד מפל'י נה מודקו, מתעלמים בשיטתיות מכל הנעשה ב' קרב הנוער... אני מציע: המשפט הבא - על העתונות היומית העברית!

דוד גלעד, תל-אביב

...לאחר שיצאנו מן המשפט, בשעת אחת אחי וצוות, המשיכו חבלי ההתחכה ער חמש בכקר וכמעט שהיו מכות. אינני יודע אם עוררתם את הנוער העברי מתרומתו, אך ברור לי שלא נתתם לו להרדם.

ישראל גרוס, תל-אביב

גם זו לטובה.

בית הדין טעה בתפקיד משפט זה בהכניסו את הדיינים אך ורק לברור העובדות, אם קימות כנודעת התופעות של כתב האשמה, או לא. כיון ה' הטיל על הסגנונית את התפקיד להוכיח

במו עיני

פתרון גאוני

לפני זמן מה, ב' עמדי בתנות תקלידי טיים נכנס זוג צעיר ובקש תקליט מסור י.ט. משקבה הובנית במחיר גבוה, התבלבלה הבחור ענה מיד: "אין דבר, לקנה רק צד אחד של התקליט. זה יעלה יותר בזול."

הקורא דב ברירה, תל-אביב, זוכה בפרס של 1 ל"י.

ככל הלילה - יום הוא. העובדות זועקות ממש בכל שטחי החיים בהם נפגשים בנינו נוער. כל משאל רגיל בחוג רפונטמטיבי למדי, היה מניע עים במשפטים (ביחס לכל שלש האשמות). לאותן המסקנות עצמן אליהו הניע חבר המושב לשם כך לא היה צורך בישיבה מאומצת ומתוחה משך ארבע שעות תמימות. יעודו של משפט זה, כפי שאני תארתי לעצמי, היה לברר אם הנוער הוא האשם בכל התופעות השליליות המת' נלות בקרבנו (לפי כל הדעות).

ברנשטיין, פיט, תל-אביב

בקשר למשפט על הנוער ברנשטיין להעיר: ה' ירושה שלנו בשטח החנוך לאורחות איננה מצ' טייתת בפאר רב. מרבית ימינו, ומרבית חיי אומ' תנו, חונכנו לעבוד על החוק, מאחר שהחוק היה חוק זר, חוק עוין, ואתו פעולות שאנו מרימים על נס, כמו "התעפלה" ו"ההנהגה" היו בשעתו, "עבירה על החוק". ועתה, כשאנו בונים את מדינתנו ומחוללים מהפכה כבירה, עדיין ישר כוחות הכולמים התפתחות זו, ותופעות של חוסר תוש ציבורי הן כשרואים בשופר - אדם עוין ולא מנו.

יגאל לוסין, חיפה

ברצוני לערער על חוקיותו של משפט זה, משום שהקטינו לא ביקש להאשים את הנוער בהאש' מות המשתייכות לנוער אלא קבע עובדות בקשר לשחיתות את המאורע החשוב ביותר בחיי האדם, לא היה כנוד המדינה, אבל כל זמן שבית ה' משפט לא הרשיע את המדינה אין להרשיע את הנוער.

אריה אלמוג, תל-אביב

ירושלים

כתבתם על בחירתי (העולם הזה 778) היא, מנקודת הראות הרפורטזית... בסדר נמוך. יצחק קריב, ראש העיר, ירושלים

גורדמן והקיסרי

הואילו נא לאחל החלמה מהירה לפול גולדמן גם בשמי. הכתבה שלו על החתך הקיסרי (העולם הזה 782) היתה דוגמה כיצד יש לצלם בצורה איסטיית את המאורע החשוב ביותר בחיי האדם, מאורע שאנו מתביישים בו, משום מה.

דבורה גוט, רחובות

...מאלף ביותר. סידרת תמונות דומה לא ראי' תי' כשום עתון בעולם.

רופא, תל-אביב

למה להכנס לכל הטירחוה הואת כדי להביא לעולם ייצור מסכן שיהיה במלחמת העולם השלי' שית?

נחמה שורר, תל-אביב

הקוראה שורר אופטימית. עד שיגדל הילד יספיק לרואת את מלחמת העולם הרביעית.

פרי לב

בארצנו הרבה ערים המשתרעות על שטחים נרחבים. בכל חצר בערים אלה נטועים כמה עצים רובם עצי סרק שאינם מביאים כל תועלת. להפך הם מנצלים את האדמה בצורה כזאת ששום ירקות אינם יכולים לצמוח מתחתם. בעזרת חוב עירוני שיצוה על כל בעלי הבתים לזרות את עצי הסרק ולא ירשה להם לנטוע במקומם אלא עצי פרי תרשנה שתי משרות: יאופשר גידול ירקות בחצר; מאות אלפי עצי פרי יניבו מקין ארבע שנים סירות.

רבקה ספירו, תל-אביב

הנוך או עונש?

בתחיל את העולם הזה (778) נדהמתי ממש כאשר מבטי נתקל בתמונה מאד מוכרת. והיא תמונתו של יצחק ויינברגר, עם מספר על זהו המספל את האסין. לא האמנתי למראה עיני. האם יכול להיות שהיהודי הפלמתיק, החכיב, ה' הברותי, החלוץ, המלא אידואליים ייהפך לפושע הברזח מפני חוק, אני שהכרתינו היטב, יודעת איוו תועלת אדם כזה יכול להביא למדינת. דאי ישנם עוד הרבה כאלה בבית-סוחר היושבים ב' אספ מעשה, ונתנים מהסדרים והנתאים המצוי' ינים ואפילו אן את מתנענים במיוחד לחופש. אני ושאלת כעת, מה ההכמה שברבר? הממשלה מוצאה הן כדי לרקים מוסר כזה, בלי תועלת ממשית. לו היו מתחבים את האנשים, לו היו משתדלים להפוך אותם לבני אדם, על ידי הכי' של הנוך נכונ ודאי שהיו מצליחים. אם דיוקא רוצים להעניש אותם, הרי היו יכולים למצוא דרך אחרת, שהיתה מביאה גם תועלת. למצוא מחנה עבודה בנכ.

אלמונית, תל-אביב

חילול שבת?

היה ברצוני לדעת באיזה אופן הניעו בנגריוון ושרת משרדות קרן קיימת בצפון העיר ומרמת-נן לבית הכנסת הגדול בתל-אביב בראש השנה (העולם הזה 781).

יוסף חסיד, תל-אביב

העולם הזה לא בלש אחרי צעדיהם.